

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SĄJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMTINYS

2004 m. balandžio 8 d.

Nr. 15 (596)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Visi už vieną – vienas už visus

Per visą savo istoriją Lietuva laimėjo daug žūtbūtinų kovų. Tačiau valstybės vardas ne kartą buvo dingęs iš pasaulio žemėlapių, nes pavojaus akimirka greta nebuvę patikimų sąjungininkų. Mes, gyvenantys dabar, tapome valstybei lemtingų įvykių dalyviais ir liudininkais. Lietuva ištrūko iš grobuoniškos valstybės gniaužtų ir ryžtingai pradėjo žygi NATO link. Praėjo tik keturiolika metų – Briuselyje jau iškelta Lietuvos Trispalvė. Lietuva tapo Vakarų demokratijos

Lietuva atkūrusi nepriklausomybę savo ginkluotąsias pajėgas turėjo kurti iš naujo. Tai padaryti pavyko – sukurti gerai aprūpinti, mobilūs, veiksmingi ir operatyviai dislokuojami kariniai daliniai. Už tai esame dėkingi daugeliui NATO partnerių. Nors mūsų šalis nedidelė, turinti ribotus išteklius, tačiau jau nuo 1994 m. daugiau nei tūkstantis karių, vyrų ir moterų, dalyvavo NATO vadovaujamos tarptautinėse taikdarysiose misijose Balkanuose, Afga-

Kalba p.E.Eriksonas. Pirmoji iš dešinės p.R.Kronkaitienė. Šalia Lietuvos kariuomenės vadas gen.mjr. J.Kronkaitis ir pulko vadas plk.ltn.R.Zinkevičius

DLE Jonušo Radvilos mokomojo pulko kariai iškilmingoje rikiuotėje

valstybių bendrijos – NATO nare. Esame tarp tų, kurie tarpusavio santykius grindžia principu "Visi už vieną – vienas už visus", turi tokias pat laisvės ir taikos vertybes. Šis įvykis pagaliau suteikė saugumo garantijas mūsų valstybės nepriklausomybei, kuri po ilgų okupacijos metų vėl atkurta 1990 metų kovo 11 dieną, ir Lietuva šiandien turi modernią, tobulėjančią kariuomenę, kuri tapo Aljanso pajėgumų dalimi.

nistane ir Irake. Dažniausiai jungtiniai Baltijos šalių – Lietuvos, Estijos, Latvijos – kariniai junginiai buvo dislokuojami Danijoje. Modernioji Vakarų Europa rūpinasi ne tik ginkluotųjų pajėgų kovine ir fizine parengtimi, karo mokslo ir įgūdžių tobulinimu, bet daug dėmesio skiria ir kario dvasinės pusiausvyros, draugiškumo bei tarpusavio bendravimo ugdymui.

(keliamo į 5 psl.)

Irena VAIČEKUSKAITĖ

Per tamsą į šviesą

Vien debesys, debesys... Driekias šešėliai – Tai sielvarto upės beširdės nakties.
Dar miega šilajuos pavasario gėlės,
Švelniai prisiglaudusios prie žemės peties.
Bet štai naktis traukias. Pulkai giesmininkų
Tik skuba į širdis suskrist lig aušros.
Netrukus simfoniją, šviesią, didingą,
Mūs širdys ir paukščiai, ir upės užgros.
Galingas fortissimo apglėbė žemę.
Padangių žydrynė kaip niekad vaiski!
Ištroškusios širdys palaimą vien semia
Ir žvelgia į mylinčias Kristaus akis.
Velykos! Velykos! šviesus Aleliuja!
Kiek džiaugsmo širdžių šaltinėliuos skaidriuos!
Tad vargo kelios mes nebūkim nuliūdę.
Te gėrio upeliai žeme vinguriuos!

Linksmų švenčių!

Kristaus prisikėlimo šventė šiemet labai prasminga - Lietuva tapo NATO nare, netrukus įsiliesime į Europos Sąjungos šeimą. Dabar jau galime pasakyti, jog ne veltui pralietas kovotojų už Lietuvos laisvę kraujas, ne veltui kentėta lageriuose ir braidyta amžino įšalo žemėje.

Kai šv. Velykų rytą susėsime prie šventinio stalo, prisiminkime negrįžusius, iškeliavusius į Amžinybę, atleiskime savo priešams, pamaitinkime alkaną...

Stiprybės, sveikatos jums, likimo broliai ir sesės! Tegu darbus ir siekius lydi Dievo apvaizda, o jūsų šeimos būna darnios, vaikai ir vaikaičiai teikia džiaugsmo.

LPKTS valdyba
"Tremtinio" redakcija

Ingrida VĖGELYTĖ

Apkalta R.Paksui pavyko tik per plauką

Balandžio 6 d. atstatydimu baigėsi Seimo apkaltos procesas Lietuvos žmonėms priešai davusiam ir ją sulaužiusiam Lietuvos prezidentui Rolandui Paksui. Kai visos žiniasklaidos ir Lietuvos dėmesį buvo prikaustę R.Pakso šalininkai, grasinę riaušėmis, prezidento bendražygiai jau buvo gerokai padirbėję Seimo užkulisiuose ir ramūs balsavo įsitikinę, kad apkalta R.Paksui nepavyks.

Balandžio 5 d. apkaltos proceso, vadovaujamo V.Greičiaus, posėdis prasidėjo 15 val. Seimo nariai buvo ryžtingai nusiteikę dirbti kiek reikės ir dar tą pačią dieną balsuoti. Deja, posėdis baigėsi 21 val. dėl prezidento advokatų, kurie apkaltą vilkino kaip beįmanydami, kiekvienas atskirai valandas dėstė teisės teoriją, kalbėjo ne iš esmės ir vis apie tą patį. Pasipiktinę Seimo nariai, privalėję tiesiog tylomis stebėti, kaip dirba gynyba ir jų deleguoti kaltintojai, tvirtino ir-

gi galintys advokatauti. Ypač kai už darbo valandą mokama po keletą šimtų litų.

Tačiau kitą dieną apkaltos procesui prasidėjus nuo pat ryto jau vien vaizdas prie Seimo buvo pritrenkiantis: iš pat ryto čia būriavosi 100 1-ojo ir 2-ojo vidaus tarnybos pulko vyrų, ginkluotų iki ausų ir pasiruošusių atremti bet kokią teroro ataką, ir net 200 policininkų.

Prie Seimo, Nepriklausomybės aikštėje, rinkosi R.Pakso šalininkai.

(keliamo į 2 psl.)

Aktualijos

■ Prezidento R.Pakso atstata-tydinimas valstybės biudžetui kainuos apie 200 tūkst. Lt. Tokia suma preliminariai apskaičiuota prezidentūros buhalterijoje išeinančiųjų išmokoms ir kompensacijoms.

■ Lietuvos pavadinimas lietuvių kalba bus iškaltas ant proginės 10 eurų nominalo sidabro monetos, kuri bus išleista Europos Sąjungos plėtrai atminti. Sidabro monetos averse pavaizduota 10 kiaušinių perinti gulbė, o reverse iškalti 10 naujų ES narių - Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Slovakijos, Slovėnijos, Vengrijos, Maltos ir Kipro pavadinimai nacionalinėmis kalbomis.

■ Saugantis galimų terorizmo grėsmių Lietuvoje trūksta apsaugos tik mažiems oro uostams, kitiems objektams skiriama pakankama apsauga, teigė Seimo operatyvinės veiklos parlamentinės kontrolės komisijos pirmininkas N.Medvedevas.

■ Žemdirbystė verčiasi maždaug penktadalis Lietuvos gyventojų, todėl mūsų šalis istoriškai vadinama žemės ūkio šalimi. Vakarų Europos valstybėse žemės ūkiu verčiasi tik apie 5 proc. gyventojų. Todėl dosnus žemės ūkio finansavimas lietuviams - svarbus faktorius.

■ Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius paragino Europos Sąjungą ir NATO derinti savo veiksmus, nes priešingu atveju Lietuvai iškiltų deleguotų karinių vienetų panaudojimo problema.

■ Rusijos gynybos ministras S.Ivanovas pareiškė, kad Baltijos valstybėms įstojus į NATO bet kurie Rusijos kariniai politiniai veiksmai atitiks savignos principus.

■ Latvijos parlamentas svarstys Seimo kairiosios opozicijos deputatų pateiktą nutarimo projektą, kuriame raginama atšaukti šalies nacionalinių ginkluotųjų pajėgų dalinį, dalyvaujantį tarptautinėje operacijoje Irake.

■ Estijoje, Emario miestelyje, netoli Talino, pradėjo veikti dar vienas radaras Estijos oro erdvei stebėti.

■ Baltarusijos karinės oro pajėgos ir priešlėktuvinės gynybos kariuomenė pasirėngsios naujam NATO plėtros etapui. Tai pareiškė šalies karinių oro pajėgų vadas O.Paferovas.

Apkalta R.Paksui pavyko tik per plauką

(atkelta iš 1 psl.)

Jų tesusirinko apie 500 žmonių. Nors buvo žadėta tūkstantinė minia, kelti riaušes, šturmuoti Seimą ir protestuoti visoje Lietuvoje.

Tie 500 labai varganų žmonių, apsirengusių skurdžiai ir netvarkingai, tarp kurių buvo ir rusų bei lenkų, dar pasidalijo į dvi grupes. Viena jų stovėjo prie pakyls ir ramiai klausė Šurkaus. Šis varinėjo maždaug tokias kalbas: "Trečias kaltinimas prezidentui. Ateina vaikinukas pas kiaušiniams prekiaujančią bobutę ir nori jų nusipirkti, bet ši brangiai prašo. Tada čia prieina šalies prezidentas ir užtaria vaikinuką, prašo, kad bobutė kainą nuleistų." Taip yra aiškinamas žmonėms kaltinimas reketu prezidentui, dariusiam spaudimą "Žemaitijos kelių" savininkams, už labai simbolišką kainą perperkant iš jų akcijas. Žmonėms tokia propaganda tiko.

Kita grupelė buvo nusiteikusi daug agresyviau ir brovėsi per policininkų užkardą kiek galėdami arčiau Seimo, šūkavo susidorojimo ir keršto žodžius. Policija buvo priversta tiesiog juosta juos nuo Seimo atriboti. Mitinguotojams darė įspūdį galingos policijos pajėgos. Tokį pat įspūdį jos darė ir uniformuotam Juodajam Mažonui bei jo kompanijai, kuriems labai knietėjo padirbėti įvedinėjant savo tvarką. Bet apkaltos dieną jis buvo bejėgis. Žurnalistams jis grėsmingai aiškino, kad Seimo nariai neišeina pasikalbėti su žmonėmis. Ir tai yra blogai, mat katalikai privalo atsukti dešinę skruostą gavę per kairįjį. Šalia jo stovėjusios moterys tik stipriau spaudė lietsargius ir piktai žadėjo: jei A.Paulauskas pasirodys štai čia, taip jam duotų...

Priešais Seimą, netoli mitinguotojų, atsistojo vilniečių šeima: vyras ir žmona su plakatais varyti iš Lietuvos ir Paksą, ir "Almax'ą". Visa nuskrusė minia sukruoto, puolė piktai prie šių žmonių ir jau ketino juos primušti, bet susidūrė su policija, kuri tiesiog sustojo mūru tarp vienos ir kitos pusės. Negalėdami nieko padaryti, R.Pakso šalininkai pradėjo negražiai tyčiotis iš šių žmonių, iš jų išvaizdos ir apsirengimo, vadino be-

pročiais ir kaip išmanydami niekino. Antipaksistai stovėjo tylomis ir tvirtai kaip ažuolai. Laisvoje Lietuvoje jie turi teisę į kitą nuomonę. Deja, net ir šiandien dar reikia turėti drąsos ją taip išsakyti.

Visa Nepriklausomybės aikštė tarp šių dviejų grupelių praktiškai buvo tuščia, tad buvo galima gerai pasidairyti, kas per žmonės čia susirinko. Labai nustebino religiniai motyvai tarp mitinguojančiųjų. Vienos atvykėlių delegacijos tiesiog buvo panašios į bažnytines procesijas, mat moterys priekyje nešė aukštai iškeltus šventųjų paveikslus. Matėsi R.Pakso nuotraukų, iš kurių praktiškai buvo padarytas altorėlis, apkašiotas gėlėmis ir šventųjų paveikslėliais. Toks buvo ne vienas. Girdėjosi giedamos ne tik liaudiškos, bet ir religinės giesmės: nuolatinis tapatinimasis su Kristumi ir demonstruojamas pamaldumas R.Paksui pasitarnavo. Dvasiniai paliegėliai ir religiniai fanatikai tapo jo rėmėjais.

Tuo tarpu Seime po truputį apkaltos procesas ėjo į pabaigą. R.Pakso kalba niekam nepadarė įspūdžio. Jis kaltino savo kaltintojus, nepripažino savo klaidų. O pripažintą klaidą skiriant J.Borisovą savo patarėju pateikė lyg kokią savo nuopelną. Tiesą pasakius, didesnė dalis kalbos žodis žodis sutapo su kreipimusi į visuomenę atsiprašant už padarytą klaidą dėl J.Borisovo. Ji buvo skirta ne sprendimus priimančiantiems Seimo nariams, o rinkėjams. Į Posėdžių salę jis atėjo pro šoninį įėjimą ir iš jos išėjo niekam nepaskelbus ir neatidavus, kaip įprasta, pagarbos.

Seimo pirmuosiuose rūmuose buvo baigtos rengti dvi kabinos slaptam balsavimui. Čia zujo turbūt visa Lietuvos žiniasklaida, buvo daug užsieniečių. Aplink buvo įrengtos mobilios filmavimo aikštelės, lyg mažytės studijos. Visą laiką vyko tiesioginė transliacija: daugelis žurnalistų perjungė mobiliuosius telefonus į laisvų rankų režimą vaikščiojo tiesiogiai pasakodami, kas vyksta, karštligiškai viską užsirašinėdami ir akylai stebėdami.

Tik po to, kai balsų skaičiavimo komisija, į kurią iš Tėvynės sąjungos frakcijos buvo paskirtas Artūras Vaz-

bys, visiškai baigė darbą, paaiškėjo, kad apkalta vos nežlugo. Kiekvienas Seimo narys gavo po tris biuletenius: kiekvienam apkaltos punktui atskirai. Su jais jie turėjo užėiti į kabiną, pažymėti savo sprendimą: ar jis už apkaltą, ar prieš, ir jau viešai sumesti į balsų dėžę. Liberaldemokratų frakcija atsisakė balsuoti. Iš viso balsavime dalyvavo 115 iš 141 Seimo nario.

Už du pirmus kaltinimus buvo surinkta po 86 balsus. Už trečiąjį – 89. Kad apkalta įvyktų, reikėjo, jog bent už vieną kaltinimą būtų surinkti 85 Seimo narių balsai. Net patys aršiausi R.Pakso šalininkai ir komunistai, tokie kaip Einoris, teigė, kad už apkaltą balsuos koks 110 Seimo narių. Deja, visa padėtis paaiškėjo A.Vazbiui grįžus iš balsų skaičiavimo komisijos. Jis pasakojo, kad 12 biuletenių buvo sugadinta. Visi biuleteniai sugadinti skirtingais būdais: ne šiaip sau užbraukiant kryžiu, bet skirtingais ženklais. Skaičiavimo komisijoje buvo ir libdemų atstovas Žalnerauskas, kuris galėjo matyti, ar yra, tarkim, sutartu ženklų pažymėtas sugadintas biuletenis. Tad buvo padaryta prielaida (mat tiesioginių įrodymų nėra), kad net 12 Seimo narių galėjo būti papirkti arba šantažuojami nebalsuoti nei už, nei prieš R.Pakso pašalinimą iš prezidento pareigų.

A.Vazbys pasakojo, kad pirmam kaltinimui vos sukaičiavus reikiamą balsų skaičių libdemas Žalnerauskas puolė užprotestuoti biuletenio, kuris buvo prieš R.Paksą, bet jo kamputyje buvo padėta varnelė. Neva biuletenis sugadintas ir negalioja. V.Greičius šį biuletenį pripažino. Tad kai visi džiūgavo, sužinoję, kad R.Paksas virto iš prezidento pareigų, tik balsų skaičiavimo komisija pamačiusi, koks darbas buvo padarytas Seimo užkulisuose, baisėjosi.

Galbūt tai paaiškintų ir R.Pakso "klaidą" skiriant J.Borisovą savo patarėju. Juk kažkas turėjo investuoti į tuos 12 sugadintų biuletenių ir laiko, ir lėšų, ir kitokių dalykų. Gal tai ir paaiškina, kodėl R.Paksas po apkaltos atsidūrė reanimacijos palatoje? Gal jis nesitikėjo štai tokios baigties?

LPKTS pirmininkas dr. Povilas JAKUČIONIS

Atsakomybės stoka, nesusipratimas ar apsileidimas?

Nedrausmingi bendražygiai žlugdo savųjų ketinimus patekti į Europos Parlamentą

Kažkas nelaukta ir netikėta mums atsitiko. Balandžio 3 d. labai atsakingame jungtinės Tėvynės sąjungos tarybos posėdyje dalyvavo gerokai mažiau nei pusė LPKTS deleguotų tarybos narių. Tuo tarpu senosios Tėvynės sąjungos tarybos nariai posėdyje dalyvavo beveik 100 procentų.

Tądien darbotvarkėje buvo svarstomas labai svarbus klausimas: kandidatų, esančių rinkimų į Europos Parlamentą TS sąrašė, reitingavimas (eilės tvarka sąrašė nustatymas). Dėl to, kad balsavime dalyvavo per mažai mūsų deleguotų tarybos narių, LPKTS kandidatai gavo mažiau balsų ir negavo sutartų sąrašinių vietų.

Po bendro TS tarybos posėdžio posėdžiavo Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos taryba. Kalbėjusieji sakė, kad niekada iki šiol neteko tiek daug graužtis ir raudonuoti dėl bendražygių nedrausmingumo.

Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos taryba nusprendė pareikalauti, kad iki balandžio 16 d. visi balandžio 3 d. posėdyje nedalyvavę tarybos nariai pateiktų valdybai raštiškus pasiaiškinimus. Nepateikusių pasiaiškinimus pavardės bus skelbiamos viešai.

Balandžio 24 d. šaukiamas visos LPKTS tarybos posėdis, kuriame bus svarstomi labai svarbūs LPKTS ir TS skyrių jungimosi klausimai ir priemonės, kurių reiktų imtis,

kad nepasikartotų balandžio 3 d. atvejais.

Gegužės pradžioje bus šaukiamas kitas jungtinės Tėvynės sąjungos tarybos posėdis, kuriame bus balsuojama, kad būtų atkurtos mūsų deleguotų kandidatų į EP rinkimus derybose numatytos vietos. Jei mūsų šaliai vėl neatvyks į posėdį, teks konstatuoti, kad mes patys save, savo idėjas ir siekius užkasame į žemę!

Manau, kad buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams, Laisvės kovų dalyviams labai svarbu turėti savo tiesioginį atstovą Europos Parlamente. Toks žmogus galėtų tiesiogiai, ne per tarpininkus, papasakoti visai Europai apie komunizmo ideologijos žiaurumą ir žalą, kelti mūsų valstybei svarbius klausimus, kad būtų pripažintas mūsų tautos patirtas komunistinis genocidas, kad būtų visame pasaulyje baudžiami komunistų nusikaltimų dalyviai, kad pagaliau būtų pajudintas sovietinės okupacijos Lietuvai padarytos žalos atkūrimo klausimas. Deja, atrodo, kad minėtiems neatvykusiesiems į TS tarybos posėdį šie klausimai nėra jau tokie svarbūs. Jie turbūt nemano, kad apie juos reiktų pasakoti ir prašyti pagalbos įtakingų Europos Sąjungos šalių vadovų ir atstovų tiesiogiai.

Beliaka viltis ir tikėtis, kad balandžio 3 d. akibrokštas nepasikartos niekada.

Audronė V.ŠKIUDAITĖ

TS – Lietuvos balsas Europoje

Balandžio 3 d. Vilniuje vykusioje Tėvynės sąjungos tarybos posėdyje reitingavimo būdu patvirtintas 26 kandidatų į Europos Sąjungos Parlamentą sąrašas. Pirmosios penkios vietos patikėtos Vytautui Landsbergiui, Audroniui Ažubaliui, Algimantui Avižieniui, Emanueliui Zingeriui ir Laimai Andrikienei. Akcentuota, kad Tėvynės sąjungos sąrašas – stipriausias sąrašas iš visų partijų, nes dauguma šio sąrašo narių turi neįkainojamą darbo europinėse struktūrose patirtį.

Pristatytas ir aptartas rinkimų į Europos Sąjungos Parlamentą programos projektas. Jame pažymima, kad Tėvynės sąjunga – tai Lietuvos balsas

Europoje, nes ši partija priklauso įtakingiausiai Europos Parlamento politinei jėgai – Europos liaudies partijai, todėl į EP išrinkti TS nariai, o kartu ir Lietuva bus geriausiai išgirta. Būsimojoje programoje akcentuojama būtinybė gaivinti tvirtą krikščionišką šeimą ir dvasines vertybes, į kurias dėmesys Europoje atkreiptas tik pastaruoju metu.

Svarbūs programos projekto punktai: būti europiečiu, bet neprarasti savo tautinio ir kultūrinio išskirtinumo; kurti darbo vietas, tuo stiprinant žmonių galimybę išgyventi; ekonomiką grįsti žiniomis ir kt.

(keliami į 3 psl.)

TS – Lietuvos balsas Europoje

(atkelta iš 2 psl.)

Pabrėžiama, kad TS atstovai EP priešinsis Rusijos bandymams manipuluoti Europos valstybėse egzistuojančiais skirtingais požiūriais ir skaldyti Europą.

Pritarta susitarimo prieš Seimo rinkimus su Liberalų-centro sąjunga galimybėi.

Tarybos posėdį vedė Arvydas Vildžiūnas ir Povilas Jakučionis.

Siekėme šios dienos

„Kas gi įvyko per šią savaitę? – sveikindamas Lietuvai tapus Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos dalimi retoriškai klausė Tėvynės sąjungos pirmininkas Andrius Kubilius ir čia pat atsakė: – Aš manau, kad mes galime save sveikinti su apginta ir įtvirtinta laisve.

Mes, Tėvynės sąjunga, šią dieną galime švęsti kaip savo šventę. Mes siekėme šios dienos, nors buvome išjuokiami kaip naivūs romantikai. Buvo sakoma, kad Lietuva pasieks tik narystės Europos Sąjungoje, o NATO liks už atvirų, bet neperžengtų durų slenksčio. Mes skyrėme gynybai pinigų, kai kiti rinko parašus, kad krašto apsaugai Lietuvoje skiriama per daug pinigų. Nepaisant to, šiandien švenčiame kartu su tais, kurie į NATO ėjo per petį žvilgčiodami į praeitį ir į kaimyną Rytuose ir kuriuos vis reikėjo pastumti ir paraginti, kad nepamestų kelio.“

Andrius Kubilius padėkojo tiems, kurie ypač daug padarė, kad mes ateitume į šią dieną, ir padėkos raštus atmintines įteikė buvusiems partizanams: Andriui Dručui, Augustinui Švenčioniui, Antanui Lukšai, Vytautui Raibikiui, Jonui Čeponiui, Antanui Gabužiui. Padėkos raštai buvo įteikti ir jau nepriklausomos Lietuvos veikėjams: A.Katkui, E.Zingeriui, A.Ažubaliui, R.Juknevičienei, G.Kurilienei, M.Juozapavičiui, B.Launikonui, R.Kaminskui, R.Kelevišiui, E.Zakarevičienei, M.Meškelevičiūtei, V.Jonikui.

Lietuvą reikia saugoti nuo naujųjų gelbėtojų

Andrius Kubilius numatydamas, kad kartu su Europos Parlamento rinkimais vyks ir prezidento rinkimai, sakė: „Reikia išrinkti tokį prezidentą, kuris gražintų prezidento institucijos autoritetą, kuris gražintų susitakymą tautoje ir valstybės autoritetą, per tuos penkis mėnesius neatsakingsiškai išbarstyta. Drąsiai galiu pasakyti, kad Rolandui Paksui laimėti prezidento rinkimus nėra galimybės. Mes turėsime stiprų kandidatą. Apbarti tai TS tarybai gali tekti susirinkti po poros-trejetos savaitių. Svarstome įvairius galimus sutarimus su kitomis partijomis. Mūsų sprendimą lems užsakyta plati sociologinė visuomenės apklausa, kuria siekiama iširti, kokia visuomenės nuomonė po šios politinės krizės ir kokie galimi kandidatai.“

Ypatingos svarbos bus ir Seimo

rinkimai. Mes padarysime viską, kad kitas Seimas būtų darbingas ir pilietiškas. Būsimą Seimą reikia gelbėti nuo „gelbėtojų“, todėl mūsų viena iš misijų esu pavadinęs „gelbėti nuo gelbėtojų“.

Kalbėdamas kaip politikos komiteto pirmininkas, Vytautas Landsbergis pateikė papildyto komiteto narių sąrašą (A.Švenčionis, A.Blažys, V.Jonikas, J.A.Katkus, R.Kupčinskas, G.Trimakaitė, G.Uogintas, E.Zingeris), kurį taryba patvirtino.

Sąrašas Europos Parlamento rinkimuose

J.Razma pateikė TS prezidiumo sudarytą kandidatų rinkimuose į EP sąrašą, kuriame buvo atsižvelgta į reitingavimo skyriuose rezultatus. Prieš teikiant balsavimui, buvo atkreiptas dėmesys, kad Tėvynės sąjungos kandidatų sąrašas yra stipriausias iš visų partijų, nes jame didelę dalį sudaro žmonės, kurie jau daug metų dirba tarptautinėse struktūrose ir turi didžiulę šios srities patirtį. Audronius Ažubalis ir Emanuelis Zingeris yra buvę Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkai, Laima Andriekienė – Europos reikalų ministrė, Egidijus Vareikis – su Europos liaudies partija dirba jau nuo 1991 metų; Algirdas Avižienis – žinomas ne tik Lietuvoje kaip Vytauto Didžiojo universiteto vienas kūrėjų ir pirmasis rektorius, bet ir labai vertinamas pasaulinio lygio mokslininkas. Saulius Šeštakauskas pristatytas kaip žinomas verslininkas; Aušrys Macijauskas – smulkiųjų žemės ūkio verslininkų atstovas; Vida Augustinienė – tarptautinės pacientų teisių gynimo organizacijos veikėja; Skirmantė Kondratienė – išeivijos atstovė – Ronaldo Reigano vyriausybėje buvusi viceministrė ir t.t.

Taryboje buvo reitinguojamas 41 kandidatas. Nors praėjusiame tarybos posėdyje balsuojant buvo nuspręsta, kad Vytautas Landsbergis tampa sąrašo lyderiu, prieš rinkimus jis pats išreiškė pageidavimą dalyvauti reitingavime lygiai su kitais kandidatais. Ir lyderio vietą jis išlaikė. Kiti, patekę į 26-tuką: A.Ažubalis, A.Avižienis, E.Zingeris, L.Andriekienė, K.Masiulis, E.Vareikis, P.Musteikis, V.Aleknaite, R.Dagys, A.Dumčius, S.Šeštakauskas, V.Augustinienė, R.Alekna, A.Macijauskas, E.Simanaitis, B.Kuzmickas, K.Platelis, V.Ališauskas, V.Povilionis, A.Račas, G.Dubauskas, S.Kondratienė, A.Vazbys, D.Žalimas, R.Garbaravičius.

Rinkimų į EP programos projektas buvo priimtas už pagrindą. A.Ažubalio vadovaujama darbo grupė pasiūlymų ir pataisų lauks dar savaitę ir galutinį variantą pateiks kitam Tėvynės sąjungos tarybos posėdžiui.

Jurgis Razma apgailestavęs, kad Tėvynės sąjunga šiuo metu neturi artimo partnerio vertybiniu atžvilgiu, pristatė Tėvynės sąjungos ir Lietuvos liberalų bei centro sąjungos susitarimo dėl bendrų kandidatų Seimo rinkimų vienmandatėse apygardose projektą.

Palikimas

Andrius KUBILIUS

Rolando Pakso asmeninė tragedija buvo tai, kad prezidento pareigos buvo akivaizdžiai didesnės už jo asmenybę. Klaidingas tikėjimas, kad viskas yra galima, kad jūra yra iki kelių, kad galima prisiimti įvairiausių nešvarių įsipareigojimų, toks tikėjimas, kurį kurstė patarėjai, partiniai draugeliai ir įvairūs burtininkai, atvedė prie to, ką šiandien turime.

Šiandien jau reikia pradėti kalbėti ir apie šios gėdingos istorijos palikimą. Kiekvienas valstybės vadovas po savęs palieka tam tikrą palikimą. Galima nesunkiai įvardyti V.Landsbergio, A.Brazausko, V.Adamkaus palikimą. Visi jie buvo daugiau ar mažiau vertingi. Šiandien jau galime įvardyti ir Rolando Pakso palikimą. Aš jį įvardyčiau kaip Rolando Pakso standartų palikimą: korupcijos, cinizmo, nihilizmo, išdavystės, negarbingumo ir nesąžiningumo standartai nuo šiol bus matuojami pakso dydžiais. Kiekvienas valdžioje esančių ciniškas ar korumpuotas poelgis bus lyginamas su Pakso. Lygiai taip pat politikos garbės ir sąžiningumo reikalai bus matuojami nuliniu atskaitos tašku naudojant Rolando Pakso lygmenį.

Dar vienas naudingas palikimas: tai Rusijos pastangų veikti Lietuvą standartas. Jam aš suteikčiau dvigubą Borisovo-Pakso standarto pava-

dinimą (sutrumpintai vadinčiau net ir Borisovo standartu). V.Landsbergis ir V.Adamkus sukūrė standartą, ko Lietuvos politikos lyderiai gali pasiekti Vakaruose, o Pakso-Borisovo tandemas parodė, ko Rusija gali pasiekti Lietuvoje. Šį standartą jau galime panaudoti tam, kad išmatuotume naujus politinius reiškinius Lietuvoje.

Naudodami tokį standartą pabandykime patyrinti, kuo skiriasi Viktoras Uspaskichas nuo Jurijaus Borisovo: abu yra rusai; abu – neseni atėiviai iš Rusijos; abu savo verslą Lietuvoje sukūrė panaudodami strateginius Rusijos resursus: vienas „Gazprom“ dujas, kitas – karinę pramonę; abu bando iš esmės veikti Lietuvos politiką siekdami perimti šalies valdymo svertus. Galima įtarti, kad V.Uspaskichas yra gudresnis, bet dėl to jis netampa mažiau pavojingas. Politinės veiklos metodai galbūt skiriasi, bet rezultatai ir tikslai – tie patys. Todėl matuodamas Uspaskichą Pakso-Borisovo standartu Uspaskichui priskirčiau 1.5 standartinio pakso-borisovo vieneto.

Velykų savaitė yra apivalymo ir atgimimo savaitė. Tikiu, kad Lietuva po šito penkių mėnesių gėdos laikotarpio atgims ir švaresnė, ir stipresnė.

Parengta pagal pranešimą spaudos konferencijoje Seime balandžio 5 d.

Ingrida VĖGELYTĖ

Šventės tampa asmeninėmis

Prezidento apkalta, sujaudinusi visos Lietuvos piliečių protus ir širdis, negali užgožti Lietuvos džiaugsmo įstojus į NATO. Net apie geopolitiką mažai susimąstantys lietuviai pripažino, kad Lietuvai tapus NATO nare jų gyvenimas pasikeitė, kad šeimoje buvo pamąstyta: nuo šiol viskas bus geriau. Gyvensime saugiau. Istorigai ir politologai žvelgė per amžių glūdumą giliau: jie teigė, kad šimtmečių istorinio lūžio slenktis peržengtas.

O man, besidairančiai po Seimą, praėjusią savaitę šventusį Lietuvos narystę saugioje bendrijoje, ir stebint oficialius džiūgavimus, darėsi vis liūdniau ir liūdniau. Ypač stebint V.Landsbergį. Niekas – nei politikai oficialiose kalbose, nei žurnalistai – neišdrįso garsiai pasakyti, kad pirmasis NATO idėja Lietuvoje (ne prieš 10 metų, kai tuometinis prezidentas A.Brazauskas kreipėsi laišku į NATO vadovybę su prašymu svarstyti Lietuvos galimybes įstoti į šią organizaciją, bet daug anksčiau) iškėlė V.Landsbergis.

Ir tik V.Landsbergio vadovaujama Tėvynės sąjunga drįso paminėti, kad pirmieji šios idėjos sumanytojai buvo Lietuvos partizanai. 1949 m. vasario 16 d. paskelbtoje Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio politinėje deklaracijoje reiškiamas viltis kurti Lietuvos ateitį remiantis Atlanto chartija – jos nuostatoms ginti vėliau buvo

įsteigta NATO.

Man prieš porą metų lankantis NATO būstinėje Briuselyje pačioje jos širdyje buvo eksponuojama linksma karikatūrų paroda iš Lietuvos. Stipriausiai įstrigęs centrinis – V.Landsbergio, grojančio fortepijonu ne natomis, bet NATO, – piešinys. Briuselyje nesutikau nė vieno politiko, kuris nežinotų, kas yra V.Landsbergis.

Seimas trejopai pažymėjo šią šventę. Pirmiausia A.Kubilius, kaip Tarparlamentinių ryšių su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis grupės narys, surengė Seime tiesioginės transliacijos iš Briuselio ir JAV peržiūrą. Į Seimą buvo sukviesti visi aukšti valstybės pareigūnai, užsienio šalių ambasadoriai, politikai ir visuomenės veikėjai, daugiausia nusipelnę Lietuvai, kad ji taptų NATO nare. Jau šis renginys nepaėjo be kuriozų. Kitaip šito ir nepavadinsi. A.Kubiliui nušautus kvietimus, atsibudo Seimo pirmininko A.Paulausko Spaudos tarnyba. Šventės dieną ji išsiuntinėjo kvietimus į tą patį renginį, tik dabar jau Seimo pirmininko kvietimu.

Be to, Seimas, t.y. tas pats Seimo pirmininkas, teikė prezidentūrai valstybės apdovanojimo už integraciją į NATO nusipelnusių Seimo narių sąrašą. Jame taip pat nebuvo V.Landsbergio pavardės. Tačiau Seimo pirmininkas susimylėjo įrašyti Rasą Juknevičienę.

(keliamą į 4 psl.)

Geistinoji dar neįvykusio Euroatlantijos saugumo dalis

Tapome NATO dalimi. Apie šį itin reikšmingą ir Lietuvos istorijoje unikalų įvykį kalbėjo valstybės politikai ir svečiai. Atkartoti jų minčių, jų teiginių ir ateities vizijų nesirengiu. Dauguma Lietuvos gyventojų suvokia tai kaip neišvengiamą būtinybę, kaip nacionalinio saugumo garantą.

Tačiau atkreiptinas dėmesys į vieną esminę svarbą aplinkybę. NATO, lygiai taip pat ir Europos Sąjunga (ES), apskritai kalbant, yra natūraliai subrandintas rezultatas, plaukiantis iš pasekmių dviejų pasaulinių karų, kilusių Europoje.

Vakarų Europa suvokė imperinės politikos grėsmę žmonijai. Nacizmas tokią politiką grindė rasės kriterijumi. Nacizmo politika buvo pasmerкта pasauliniu mastu. Niurnbergo procesas tapo pagrįsta dingstimi lygiai taip pat kvalifikuoti ir kitų "-izmų" grėsmes žmonijai, nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus.

Tačiau Niurnbergo procesas buvo didžiųjų valstybių, laimėjusių Antrąjį pasaulinį karą, kompromiso padarinys. Viena iš Niurnbergo tribunolo teisėjų buvo SSSR – valstybė, vykdžiusi genocido politiką ir padariusi nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų kur kas didesniu mastu nei nacių Vokietija. Vilniaus tarptautinis visuomeninis tribunolas 2000 metais šią spragą ištaisė tik moraliniu aspektu. Komunizmo nusikaltimai buvo įvertinti, tačiau norint verdikto – moralinio nuosprendžio nepakanka. Tai aktualus ateities klausimas. Demokratijos pasaulis to neturėtų nutylėti, nes tai prilygsta demokratijos principų išdavystei. Komunizmo nusikaltimai buvo vykdomi pseudomokslinės "klasių kovos" teorijos pagrindu. Nei "rasių", nei "klasių kovos" teorijos negalėjo paslėpti tikrųjų imperinės politikos kėslų – grobti svetimas teritorijas, naikinti "menkavertes"

tautas, "eksploatatorių klases" ir "buržuaziją".

NATO – labai patikimas skydas bet kuriam agresoriui atremti. Pusės amžiaus praktika tai patvirtina, Aljanso šalys vadovaujasi kolektyvinės gynybos principu.

Sugriuvus Sovietų sąjungai, Rusija dėsningai perėmė tų pačių imperinių tikslų tęstinumą. "Artimojo užsienio" specialiųjų tarnybų sukelta itin pavojinga Lietuvos valstybės stabilumui sumaištis tai akivaizdžiai patvirtina.

Rusijos nuostata gali pasikeisti tik tuo atveju, jei dabar autoritarizmo nuslopinti demokratijos daigeliai Rusijoje imtų atsigausti ir stiprėti. O demokratijos stiprumą ir veiksnumą aiškiai parodo Liuksemburgo efektas. Nedidelė valstybė – Liuksemburgo Didžioji Hercogystė saugiai klesti išterpusi tarp Prancūzijos ir Vokietijos. Pirmoji puoselėja senas demokratijos tradicijas. Antroji atsikračiusi gėdingo nacizmo palikimo tapo vienu iš demokratijos Europoje bastionų. Ir nė viena iš jų nesiekia Liuksemburgo "išvaduoti" Rytams būdingu būdu, kurio vardas – okupacija. Tik tada Vakarų Europai, taigi ir Lietuvai, gali sumažėti grėsmė iš Rytų, o gal ir visai išnykti.

Nors futurologai ir politikos grandai nenumato esminių pokyčių Rytų kaimyno politikoje artimiausiais metais, septyneto, tarp jų ir Lietuvos valstybės, išiliejimas į Aljansą, be jokios abejonės, suteiks galimybių padėti stiprėti Rusijos demokratijai. Juk NATO naujosios narės neužmiršo, kokį stiprų impulsą sovietmečiu suteikė akademiko Aleksandro Sacharovo veikla visiškai nuslopintiems demokratijos daigams atgyti. Tik demokratinė Rusija gali tapti vienu iš Europos saugumo garantų.

Edmundas SIMANAITIS

Šventės tampa asmeninėmis

(atkelta iš 3 psl.)

Tiesa, prezidentūroje jos ir dar dviejų Seimo narių, kaip aršių R. Pakso oponentų, pavardės iš sąrašų iškrito. Balandžio 1-osios, melagių dienos, proga Tėvynės sąjungos Spaudos tarnyba išleido pranešimą pokštą – neva A. Paulauskas kompensuodamas R. Juknevičienei prezidentūros padarytą moralinę žalą planuoja ją paskirti Seimo pirmininke, kai pats šių pareigų bus priverstas atsisakyti laikinai tapęs Lietuvos prezidentu. Deja, net Juokų dieną iš šio pokšto Seimo nariai ir žiniasklaida nedrįso pasijuokti.

Buvo ir kitas Seimo renginys, skirtas Lietuvos stojimui į NATO paminėti. Balandžio 2 d. Seime kai kuriems Seimo nariams iškilmingai įteiktos "Gražinos" statulėlės. Iš Tėvynės sąjungos jas gavo V. Landsbergis, A. Kubilius, R. Juknevičienė ir A. Stasiškis. Deja, ir čia V. Landsbergiui neparodyta derama pagarba: pirmieji jas gavo Seimo vadovybės atstovai. Profesorius buvo n-tasis. R. Juknevičienė, savo kalboje citavusi partizaną poetą Krivicką, taip pat kalbėjo apie tai, kad Lietuvos stojimui į

NATO pasidarbavo tiek architektai, tiek inžinieriai, tiek statybininkai. Taiklus pastebėjimas. Deja, nė vienas "statybininkas", skubėjęs prieš V. Landsbergį atsiimti savo "Gražinos", nenulenė galvos prieš architektą ir neužleido jam pirmam suteikti garbės. Tad visiškai nenuostabu, kad Tėvynės sąjunga Lietuvos įstojimą į NATO paskelbė savo asmenine švente ir šauniai ją atšventė Kaune tarp ištikimų savo rėmėjų ir bendraminčių, kuriems nereikia nei aiškinti, nei priminti, kas yra kas.

Šis staigios amnezijos priepuolis, apėmęs mūsų visuomenę, būtų juokingas, jei jis nesikartotų periodiškai. Dabar tenka pastebėti, kad bet kokia kaina nors ir svetimos garbės žymeklį gauti ištroškę žmogiukai nebeprisimena, kiek Lietuvai yra nusipelnę partizanai, net nebežino, ką Lietuvai nuveikė plechavičiukai ir dėl ko tie vyrai žuvo. Net nemėgina prisiminti kitų tremtinių – Lietuvos išeivių, pabėgusių nuo komunistinio teroro, indėlio į Lietuvos laisvės bylą ir jos tapimą saugia, vakarietiška ir klestinčia šalimi.

Aljanso išlikimas būtinas

Priėmus į NATO septynias naujas valstybes, tarp jų ir Lietuvą, net 40 proc. Šiaurės Atlanto gynybos organizacijos narių sudaro buvusios komunistinės valstybės. Pirmą kartą NATO istorijoje nuo susikūrimo 1949-aisiais prisijungė net septynios šalys. Savaime aišku, kad naujosios NATO narės, patyrusios komunistinės diktatūros košmarą, nelinkusios palaikyti Prancūzijos ir Vokietijos pastaruoju metu metamo iššūkio didžiausiai ir galingiausiai NATO narei – Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir gana skeptiškai vertina Paryžiaus ir Berlyno siekį kurti bendras Europos saugumo ir gynybos pajėgas kaip atsvarą tariamam JAV dominavimui Aljanso. Naujosios NATO narės iš savo praeities ir karčios patirties puikiai žino, kad jokios Europos pajėgos, jeigu jos ir būtų sukurtos, jų neapgins, nes savo galingumu negalės nė iš tolo prilygti JAV ginkluotosioms pajėgoms. Tuo labiau jog, nepaisant Prancūzijos prezidento Ž. Širako ir Vokietijos kanclerio G. Šrioderio koketavimo, tiksliau – pataikavimo Rusijos prezidentui V. Putinui, Maskva neatsisako savo imperinių ambicijų, ypač artimųjų kaimynų atžvilgiu. Tą Rusija pademonstravo visiškai atvirai jau pirmąją dieną, kai Lietuva tapo NATO nare. Esą keturi NATO naikintuvai, dislokuoti Zoknių aerodrome ir kontroliuojantys valstybių oro erdvę, kelia Rusijai vos ne mirtiną grėsmę. Tad kol Prancūzijos prezidentas ir Vokietijos kancleris netgi įžiūrėjo, jog Rusija kuria "demokratinę ir teisinę valstybę", lietuviai, latviai, estai ir kiti pokomunistinių šalių žmonės, dar nepraradę atminties, puikiai mato, kokią demokratiją Rusijoje kuria vienvaldžiu caru tapęs Rusijos prezidentas V. Putinas. Be to, negalima pamiršti to akivaizdaus fakto, jog visose pokomunistinėse valstybėse aktyviai darbuojasi ne tik FSB ir GRU šnipai, bet ir vietinės "penktosios kolonos". Lietuvoje tai atsiskleidė kilus prezidentūros skandalui. Keisčiausia, kad prie R. Pakso gynėjų kaipmat prisiliejo aršiausi NATO ir Vakarų priešininkai. JAV ir NATO priešai, kurstomi Maskvos, naujose NATO valstybėse nesėdės sudėję rankų. Akivaizdžiausias to pavyzdys – kaimyninė Latvija, kur kai kurie Seimo nariai iškėlė klausimą, kad Latvijos kariai, dalyvaujantys JAV vadovaujamoje karinėje operacijoje Irake, būtų atšaukti. Latvijos nekomunistai reikalaudami atšaukti latvių karius vaizduoja tariamą susirūpinimą, kad neišvedus jų tarptautiniai teroristai imsis veiksmų prieš Latviją – sprogdins traukinius ir pan., kaip tai įvyko kovo 11 d. Ispanijoje. Aišku, nuo tokios grėsmės šiuo metu neapdraustos viso pasaulio valstybės, bet pagrindinis NATO tikslas ir yra maksimaliai sumažinti tokį pavojų. Aišku, subyrėjus Sovietų sąjungai, kėlu-

siai grėsmę visam pasauliui, ypač Europai, nuolat rėmusiai ir ginklavusiai teroristus ir vadinamuosius "pažančius" režimus Azijoje, Afrikoje, Pietų Amerikoje, NATO uždaviniai pasikeitė. Tačiau tai jokių būdu nereikia, kad Rusijos keliama grėsmė išnyktų. Bent jau taip skelbia naujieji Rusijos prezidento V. Putino bičiuliai, dabartiniai Prancūzijos ir Vokietijos vadovai, tarsi nematydami ar nežinodami oficialiai paskelbtos naujos Rusijos karinės doktrinos bei vėl pradėto nežaboto ginklavimosi. Toje doktrinoje aiškiai pasakyta, jog Rusija turi teisę įsikišti, jeigu kaimyninėse valstybėse iškilus pavojus vadinamiesiems rusakalbams gyventojams. Žinoma, pirmiausia turėta galvoje Baltijos valstybės. O Maskvai, turinčiai tokią didžiulę agentūrą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, juoko darbas išprovokuoti riaušes ar nužudyti kokį vietinį rusų veikėją. Tokių dalykų KGB-FSB ir GRU turi didžiulę patirtį.

Dabar beveik visa Europa, išskyrus Ukrainą, buvusios Jugoslavijos respublikas bei neutralias Austriją ir Airiją, atsidūrė po NATO saugumo skėčiu. Svarbiausia – išlaikyti solidarumą pačiame Aljanso viduje, o ypač – glaudų JAV ir Europos bendradarbiavimą. Nes, kaip pažymėta Tėvynės sąjungos tarybos posėdyje priimtame pareiškime, raginančiame stiprinti Europos ir JAV bendradarbiavimą: "Kuo Europoje bus daugiau Amerikos, tuo joje bus mažiau Rusijos."

Pavojus, kad išlepusi Europa gali nutolti nuo Jungtinių Amerikos Valstijų, visiškai realus. Europos lyderiai (ne visi) po SSRS subyrėjimo labai greit pamiršo, kad tik JAV dėka sovietų tankai nepasirodė Paryžiaus ar Briuselio gatvėse. Netiesiogiai dalis ES šalių, vieno Amerikos politikos pavadintų "senąja Europa", dabar visą kovos su tarptautiniu terorizmu našta stengiasi užkrauti JAV. Tą rodo paskutinis atvejis, kai po teroro aktų Ispanijoje Europos valstybių lyderiai Briuselyje bandė sukurti centralizuotą organizaciją kovai su terorizmu. Deja, jokių konkrečių susitarimų nebuvo pasiekta. Argi tai ne akivaizdžiausias įrodymas, jog soti Europa nenori pakrapštyti pinigines ne tik savo karinėms pajėgoms modernizuoti, bet ir realiai prisidėti prie kovos su tarptautiniu terorizmu?

Reikia manyti, kad Lietuva ir kitos naujosios NATO šalys padės Aljansui apsispręsti dėl bendros užsienio ir gynybos politikos. Kito kelio paprasčiausiai nėra. Antraip iš išgirtoto NATO saugumo skėčio liks tik prisiminimas. Kad grėsmė iš Rusijos niekur nepradingo, rodo tai, jog per paskutinius du mėnesius Maskva surengė dvejus plataus masto manevrus sausumoje, jūroje ir ore. Toks žvanginimas ginklais nieko gera nežada.

Visi už vieną – vienas už visus

(atkelta iš 1 psl.)

Todėl Vakarų Europos kariniuose daliniuose stovi ir veikia ECHOS Europos krikščioniškieji namai.

ECHOS – Europos krikščionių humanitarinės paramos kariams organizacija savo veiklą pradėjo 1992 metais. Tai ne pelno siekianti organizacija, remianti taikdarius visame pasaulyje; ECHOS namai statomi aukotojų ir labdaros fondų dėka; juose tarnauja savanoriai iš įvairių kraštų. Pagrindinis Europos krikščioniškųjų namų tikslas – rūpintis ir sukurti tokią atmosferą, kurioje visi kariai, nepaisant karinio laipsnio, religijos ar tautybės, galėtų pailsėti po kasdieninės karinės tarnybos įtampos. Tai gi mūsų taikdarius teko lankyti šiuose namuose ir pajusti jų teikiamą gerovę.

Didžiosios Lietuvos kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugijos centro valdybos pirm. Rūtos Kronkaitienės ir ECHOS prezidento Eriko Eriksono iniciatyva Europos krikščioniškųjų namų steigimo galimybės Lietuvoje buvo patvirtintos 2000 m. ECHOS kongreso metu Helsinkyje. Jau 2001 m. šis pasiūlymas tapo realybe – pirmieji Krikščioniškieji namai buvo atidaryti DLK Kęstučio motorizuotame pėstininkų batalione, Sakalinės miškuose, Tauragės rajone.

ECHOS Europos krikščioniškieji namai padovanoti ir esančiam Jonavos r., Rukloje, Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajam pulkui.

Mokomojo pulko tikslas – paruošti pradinės privalomosios karo tarnybos karius pagal bazinį rengimo kursą visiems Lietuvos Respublikos kariuomenės daliniams. Taip pat pulke rengiami aukštųjų mokyklų absolventai ir instruktoriai, M113 šarvuotųjų vairuotojai, mokoma anglų kalbos, vyksta parašutinis mokymas. Mokymo kurso metu kariai įgyja taktikos, karo topografijos, karo inžinerijos, karo medicinos, Krašto apsaugos statutų, apsaugos nuo naikinimo priemonių, šaudybos ir ginklų, pilietinio ugdymo, ryšių teorinių žinių. Kariai atlieka šaudymus lazeriniame trole ir kovinius šaudymus šaudykloje, dalyvauja lauko pratybose. Kurso metu kariai įgyja karybos pagrindus, sustiprėja fiziškai, įtvirtinamas disciplinos, pagarbos vadams

jausmas ir lojalumas tvarkai kariuomenėje, taip pat kariai prisiekia Lietuvos Respublikai. Mokomąjį pulką sudaro: trys mokomieji batalionai, štabas, Aprūpinimo kuopa, Logistikos komanda, Ruklos įgulos ambulatorija su paramedikų rengimo centru, Parašutinio rengimo centras, anglų kalbos mokymo centras, 5220 ha Gaižiūnų poligonas. Kuriant Mokomąjį pulką įvairiapusę paramą suteikė Didžiosios Britanijos, Danijos, Olandijos kariuomenės. Per Mokomojo pulko gyvavimo laikotarpį čia lankėsi gausus būrys karinių ir civilių delegacijų iš įvairių pasaulio šalių: JAV, Vokietijos, Italijos, Belgijos, Suomijos, Japonijos, Prancūzijos ir kitų. DLE Jonušo Radvilos mokomajam pulkui vadovauja

Mokomojo pulko vadui plk. ltn. R. Zinkevičiui, mjr. Jurguiui, visiems, besirūpinantiems kario dvasios ugdymu ir padėjusiems įkurti, jos žodžiais tariant, šiuos Karių gerovės namus. Kvietė juose lankyti visus Mokomajame pulke tarnaujančiuosius, turiningai leisti laisvalaikį – pabendrauti su draugais, pažiūrėti televizijos laidų, žaisti stalo žaidimus, padirbėti prie kompiuterių, pasikviesti atvažiuavusius artimuosius, o šiltą tikrųjų namų atmosferą stengsis sukurti čia dirbantys žmonės.

Europos krikščionių humanitarinės paramos kariams organizacijos prezidentas Erikas Eriksonas pasakojo apie tarptautinės veiklos pradžią mūsų šalyje, pranešė, jog šiuos Mokomojo pulko

Mokomojo pulko kariai pasirengę iškilmingai pakelti ECHOS vėliavą

plk. ltn. Rimas Zinkevičius.

Balandžio 4 d., Verbų sekmadienį, ECHOS vėliava, simbolizuojanti šios tarptautinės organizacijos veiklą, buvo iškilmingai pakelta ir plazda Mokomajame pulke. Krikščioniškųjų namų atidarymo proga rikiuotėje stovintys kariai, karininkus, šventės svečius sveikino Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Kronkaitis. Iškilmingoje kalboje pabrėžė Lietuvos kaip visavertės valstybės – valstybės lyderės apsisprendimą būti Šiaurės Atlanto Aljanso nare, nes tik būdama galingiausioje taikioje pasaulio sąjungoje mūsų šalis jaučiasi saugi. Lietuva visiems laikams nusimetė našumą, kurią jai buvo uždėjusi komunizmo sukurta žmogų naikinti sistema.

DLK Birutės KŠMD centro valdybos pirm. Rūta Kronkaitienė dėkojo ECHOS prezidentui Erikui Eriksonui, šios organizacijos vadybininkui – savanoriui iš Danijos,

Gerovės namus sukomplektavo ir atsiuntė Danija ir Vokietija, sveikino Lietuvą, prieš porą dienų tapusią NATO nare, ir priminė, kad jau dveji metai mūsų valstybė yra ECHOS narė.

Nuoširdžius sveikinimo žodžius tarė ir atminimo dovanėles Karių gerovės namams įteikė Krašto apsaugos ministerijos sekretorė N. Raguckienė, Jonavos r. meras B. Liutkus, DLK Birutės KŠM draugijos Kauno ir Vilniaus skyrių narės.

Mokomojo pulko karių ir šventės svečių akivaizdoje p. Rūta Kronkaitienė ir p. Erikas Eriksonas perkirpo Karių gerovės namų simbolinę atidarymo juostelę, Ruklos įgulos kapelionas mjr. A. Valkauskas pašventino moderniai įrengtas patalpas. Mokomojo pulko kariams buvo surengtas šventinis koncertas.

Dalia MACIUKEVIČIENĖ
Autorės nuotr.

Suplevėsavo NATO vėliava

Balandžio 2 d. 10.45 val., kai Briuselyje suplevėsavo Lietuvos Trispalvė, Rokiškio Nepriklausomybės aikštėje iškelta NATO vėliava.

Vėliavos iškėlimo ceremonias skambant maršams Rokiškyje prasidėjo paradu. Į aikštę atžygiavo savanoriai, šauliai, Pasienio ir Viešosios policijos būriai. Juozo Tūbelio gimnazijos vienuoliktokės atsinešė plakatą su užrašu “NATO”. Kitoje pusėje buvo užrašas “Jėga”. Pradinukai atvyko nešini balionais bei NATO ir Lietuvos vėliavėlėmis.

Garbė iškelti NATO vėliavą ir tarti sveikinimo žodžius teko rajono merui Egidijui Vilimui ir Krašto apsaugos savanoriškųjų pajėgų Rokiškio rajono teritorinio gynybos štabo

54-ojo bataliono vadui kpt. Laimiui Pakaušui. Taip pat visus sveikino Seimo narys Vytautas Saulis ir “Romuvos” gimnazijos moksleivių prezidentas Linas Meškauskas. Iškelta vėliava buvo pagerbta šuvių salvėmis. Vėliau savanoriai štabe surengė ginklų parodą, rodė filmą apie šalies savanoriškąsias pajėgas. O pareigūnų parodą stebėję žiurovai labiausiai žavėjosi Viešosios policijos rikiuote.

Iškilmingoje vėliavos pakėlimo ceremonijoje, kas nebūdinga Rokiškiui, dalyvavo labai daug mokinių. Beje, mūsų rajono meras labai rūpinasi, jog visuose renginiuose, kur yra pagerbiami žuvę partizanai, dalyvautų moksleiviai.

Feliksas MAŽEIKIS

Rokiškio J. Tūbelio vid. mokyklos moksleiviai

Tikėti, mylėti, nepalūžti

Vasario 20 dieną nenuilstančios DLK Birutės karininkų šeimų moterų draugijos narės savo draugus ir bičiulius pakvietė į tradicinę šventę – Birutės dieną, kuri vyko LK Kauno įgulos karininkų ramovėje šiltoje ir jaukioje aplinkoje. Šįmet birutietės gražiai pagerbė savo narę Mariją Abramaitienę, naujos knygos autorę.

Įgimto talento poetė Marija Abramaitienė, eilėraščių rinkinio “Nuo šilagėlių iki gruodo” autorė, kaip ir dauguma Lietuvos šviesuolių, gimė Šakių aps., Griškabūdžio valsč., paskutinio Seimo nario, stambaus ūkininko Sadausko šeimoje. 1939 m. baigė gimnaziją ir tais pačiais metais ištekėjo už ltn. Broniaus Abramaičio, tarnavusio DLK Birutės ulonų pulko 2-ame eskadronė, Vilkaviškyje. Liūdna ulonėlių dalia apdainuota liaudies dainos stilizacija viename gražiausių knygos eilėraščių “Raudos”.

Vyras žiaurios okupacijos metais įkūrė Tauro apyg. Stirnos rinktinę. Partizanų gretose jis veikė Spyglio slapyvardžiu. Ponia Marija, trijų vaikų motina, tapo partizanų ryšininke, tad paskutiniai eilėraščių “Lietuvei motinai” žo-

džiai “Ak, motinos, kokie karžygiai jums prilygs?” labiausiai ir tinka pačiai poniai Marijai apibūdinti. Žuvus vyrui ponija Marija nepalūžo – atkakliai grūmėsi su gyvenimo ir sistemos negandomis.

Poetės eilėraščiuose nuolat persipina trys svarbiausi dalykai – tikėjimas, meilė, viltis. Stebina gebėjimas nuryti nuoskaudą, atleisti išdavikui. Eilėraščiai be galo šviesūs ir teisingi – jokios pompastikos, jokios retorikos. Minimalistinėmis literatūrinėmis priemonėmis pasakyta labai daug. Poetės kūrybą galima būtų simboliškai skirstyti į du etapus – į pokario metų ir vėlesniąją, tačiau kai kurie eilėraščiai datuojami 1946-1978 m. Rašyti eilėraščius ponija Marija pradėjo jaunystėje, tačiau savo kūrybos niekam nerodė. Vyriausias sūnus Bronius atsitiktinai aptiko mamos rankraščius ir slapta ruošėsi juos išspausdinti, bet 2002 m. jis išėjo Amžinybėn. Šį darbą baigė ponios Marijos vaikaitis.

Mes džiaugiamės, kad poetė birutietė parašė eilėraščių, įkvepiančių tikėti, mylėti, nepalūžti.

Judita MEIGLAITĖ,
Lietuvos varpininkė

Jonas MARKŪNAS

Kodėl aš netapau generolu

Pabaiga.

Pradžia Nr. 14

Alsuoti pasidarė lengva, lyg visas organizmas būtų persijungęs bėgti ir bėgti...

Pavasari, žvilgant sniegui, pakvietė šaudymo pratyboms. Aš dar niekada nebuvau šaudęs ir pirmas šoviny klydė lentą pačiame taikinio viršuje, antras įsmigo į "ketvertuką" apačioje ir tik trečias pataikė į "9". Tik 13 taškų! Koks bus sprendimas? Palyginti su kitais, tai buvo ne pats prasčiausias rezultatas, atsirado ir tokių, kurie net į lentą nepataikė. "Kaltas tas žvilgantis sniegas", – pagalvojau. Taigi aš buvau gretatų, kurie "neplocho streliali..." Nors Fedia Čičiulinas surinko 30 taškų!

1944 m. pavasarį sukvietė vėl visą rajoną į Kontušiną, kur mus kirpo, tikrino sveikatą, svėrė, matavo ūgį. "Tinkamas", – pripažino komisija, bet karinis komisaras manęs nenukirpo. Neliepė nukirpti ir Fedios, nors visi kiti, daugiau kaip 400 šaukiamojamo amžiaus draugų, liko pliki kaip avinai. Nenukirpti plaukai buvo įvertinimas tų visų gerai atsakytų pamokų – paskaitų, užsiėmimų ir t.t. O kada įteikinėjo "šaukimo liudijimus" ir mūsų laukė specialiai sulaukytas traukinys, karinio komisariato darbuotojas tol rausėsi po popierių šūsnį, kol surado mano, Fedios Čičiulino ir dar vieno tekintojo iš "17 km" garvežių depo šaukimus ir juos įteikdamas padėkojo "už sėkmingą pasiruošimą karinei tarnybai". Grįžę vėl dirbome "iki pašauks", bet daug kas žinojo, kodėl manęs ir Fedios Čičiulino nenukirpo...

Tas ne kareivis...

Ir štai vieną kartą, kada per pietus miško vežikams išmokėjo atlyginimą ir aš vyniojau 12 šimtinių (daugiausia už visus), kurias vargiai sutalpinau į palaidinės kišenelę, besėdįs ant laiptų kraš-

to vyr. darbininkas Afanasijus Ivanovičius Poliakovas su kažkokia nedraugiška gaida (ar kad už jį keturis kartus didesnę atlyginimą gavau, ar todėl, kad tai buvo asmenybė, iš kurios visko galima tikėtis) užkalbino: "Tak čto, Ivan, pojedeš služit vlasti proletarskoj?"

Nebepamenu gerai, ką aš jam atkirtau – tik žinau, kad visi nusikvatojo, ir jis liko tarsi dvikovą pralošęs. O baigdamas dar pasakiau, kad tas ne kareivis, kuris negalvoja tapti generolu!

Tuo ir baigėsi nedraugiškas mūsų dialogas. Išvažiuoju į mišką, o grįžęs vakare iš darbo sužinojau, kad atvyko komendantas ir mane šaukia į kontorą. Man kilo kažkoks įtarimas. Užėjau, o ten viršininko kabinete jau "šeimininkavo" komendantas Chochlovas. "Markūnas?" – paklausė pamatęs mane. "Tai kur tu ruošiesi iškelti?" – primerkė vieną akį nuo rūkstančio dantyse papiruso "Kazbek". "Būčiau žingsniavęs po darbo namo, bet va, liepė nedelsiant užėti pas jus..."

– Ir niekur daugiau? – vėl paklausė komendantas.

– Niekur, o kur aš daugiau galiu šiandieną ruoštis kelti? – jau visai sunerimęs atsakiau.

– Neapsimetinėk kvailiuku, pats gyreisi, kad ruošiesi tapti generolu, o čia man niekus atsakinėji, – išklojo savo kvietimo paslaptį komendantas.

– Posakis: tas ne kareivis, kuris nesvajuoja tapti generolu – žinomas visiems, bet juk tai nereiškia, kad aš, būsimas kareivis, būtinai tapsiu generolu, – paaiškinau komendantui.

– Gerai, – pertraukė mane komendantas, – labai gudriai moki kalbėti, o kas tau leido ruoštis į kareivius?

– Tai garbės pareiga, – pasakiau. – Ji liečia kiekvieną pilietį, kad kokios jis būtų tau-

tybės. Argi lietuviai – blogi kareiviai? Aš girdėjau, kad ir vadais buvo. Argi Uborevičius netikęs "komandarmas"? Jis kilęs iš vieno su manim rajono, – išdėjau savo "kozirius" komendantui. Tai, matyt, jį dar labiau įsiutino.

– Žinai ką, tu per daug sau leidi ir per daug gerai viską žinai. Todėl bėk greičiau namo ir atnešk man prirašymo liudijimą, nes aš per ilgai čia su tavimi užsibuvau.

Aš parbėgau namo, išėmiau iš knygos tą taip "garbingai" gautą liudijimą ir lyg pakirstom kojom nunešiau jį komendantui.

"Kaip gaila, kad buvau naivus, nežinojau, kad ne visur, ne visiems ir ne viską galima drąsiai ir atvirai pasakyti", – pagalvojau padėjęs ant stalo tą liudijimą.

O man taip norėjosi dar pasakyti komendantui, kad išmanęs generolo gal ir nebus, bet Poliakovas – jau ne užkonspiruotas jūsų agentas, o atskleistas skundikas...

Grįžau namo prislėgęs dienos įvykių, dėl kurių buvau kaltas ir pats. Kam man reikėjo tam Poliakovui taip atkirsti? Galėjau apsimesti dėl tos būsimosios tarnybos nepatenkintas ir pasakyti, kad gal nepašims, arba: ką padarysi, nekėk – tai ir atitarnausiu... Ir viskas tuo būtų pasibaigę. Ir tam komendantui nebereikėjo nieko minėti nei Putnos ir Uborevičiaus karinių laipsnių, net to, kad jie man buvo žinomi... Supratau, kad negalima būti atviram ir sakyti, kaip tau atrodo, kaip suvoki... Paduodamas mamai atlyginimą tepasakiau, kad gal manęs nebeims į kariuomenę...

Tik ilgai neužmigdamas vis dar svarsčiau apie taip greitai prarastus, o taip sunkiai ir garbingai užtarnautus vienintelius asmeninius dokumentus.

Tai supratote, mieli skaitytojai, kodėl aš netapau generolu?

pirmininkas bei nariai, taip pat kultūros, švietimo, kitų įstaigų ir organizacijų vadovai bei darbuotojai.

Šv. Mišias aukėjo monsinjoras jubilias P.Ščepavičius ir vyskupas Eugenijus Bartulis. Vyskupas E.Bartulis pamokslo pradžioje plačiai kalbėjo apie jubilias nueitą nelengvą kelią.

(keliamą į 7 psl.)

LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Viktoras Vladas Urbonas (po mirties), partizanas, Lazdijų aps. Leipalingio valsč. Dainavos apyg. Šarūno rinkt. Vytenio tėvonija 1946-1952 m.

Vladas Urbonavičius (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Kupiškio valsč. Algimanto apyg. Vytenio būrys 1944-1945 m.

Kvirinas Urniežius (po mirties), pogr. organ. narys, Kretingos aps. Skuodo valsč. LLA narys 1944-1945 m.

Juozas Vaičiulevičius (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Sasnavos valsč. 1944-1945 m.

Jurgis Vaičiulis (po mirties), ryšininkas, Lazdijų aps. Sangrūdės valsč. 1945-1946 m.

Stasys Vaitkus (po mirties), partizanas, Kauno aps. Čekiškės valsč. 1944-1945 m.

Mykolas Valeika (po mirties), ryšininkas, Utenos aps. Alantos valsč. 1944 07-1944 12

Jonas Varanauskas (po mirties), partizanas, Biržų aps. ir valsč. 1944-1946 m.

Bronislava Venslavičienė-Lisauskaitė, ryšininkė, Alytaus aps. ir valsč. Dainavos apyg. Dzūkų rinkt. 1948-1951 m.

Bronius Viliušis (po mirties), ryšininkas, Tauragės aps. Šilalės valsč. 1944-1953 m.

Jonas Vitkūnas, ryšininkas, Trakų aps. Žaslių valsč. 1944-1945 m.

Vincas Zagurskas (po mirties), ryšininkas, Prienų aps. Birštono valsč. Viesulo būrys 1946-1947 m.

Anelė Žalalienė-Šeikytė, ryšininkė, Utenos aps. Alantos valsč. 1944-1965 m.

Pranas Žeruolis (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. 1945-1946 m.

Viktoras Žiedovainis (po mirties), sukilimo dalyvis, Ukmergės aps. Širvintų valsč. 1941 06 22-28

Danutė Janina Žiukienė-Titenytė, ryšininkė, Utenos aps. Alantos valsč. 1946-1957 m.

* * *

Antanas Adomaitis (po mirties), sukilimo dalyvis, Šakių aps. Žvirgždaičių valsč. 1941 06 22-28

Marcelė Adžgauskienė-Šerpenskaitė, ryšininkė, Alytaus aps. Alovės valsč. 1944-1957 m.

Emilija Akinienė-Stančiauskaitė, ryšininkė, Kauno aps. Rumšiškių valsč. 1944-1945 m.

Aleksandras Akramavičius (po mirties), sukilimo dalyvis, Raseinių aps. Nemakščių valsč. 1941 06 22-28

Marė Aleknavičienė-Česnelytė, ryšininkė, Panevėžio aps. Vadoklių valsč. 1944-1953 m.

Bronė Ališauskienė-Žukauskaitė, rėmėja, Marijampolės aps. Balbieriškio valsč. 1944-1952 m.

Antanas Amšiejus, partizanas, Varėnos aps. ir valsč. 1948-1950 m.

Veronika Ažuolaitienė-Laurinavičiūtė, rėmėja, Utenos aps. Kuktiškių valsč. Šerno būrys 1949-1978 m.

Antanas Babinskas (po mirties), ryšininkas, Trakų aps. Valkininkų valsč. 1944-1947 m.

Kazimieras (Kazys) Bagdonas (Bagdonavičius) (po mirties), ryšininkas, Telšių aps. ir valsč. 1944 10 – 1944 12

Jonas Balčius (po mirties), šaulys, Alytaus aps. ir valsč. 1940-1941 m.

Bronislovas (Bronius) Baltaduonis (po mirties), sukilimo dalyvis, Mažeikių aps. Židikų valsč. 1941 06 22-28

Leonas Baltulionis (po mirties), ryšininkas, Alytaus aps. Merkinės valsč. Dainavos apyg. Siaubo būrys 1945-1948 m.

Ona Baniulienė-Brazdžiūnaitė (po mirties), rėmėja, Biržų aps. Vabalninko valsč. 1945-1948 m.

Alfonsas Barčas, ryšininkas, Tauragės aps. Eržvilko valsč. 1944-1952 m.

Leokadija Beseckienė-Laurinavičiūtė, rėmėja, Utenos aps. Kuktiškių valsč. Šerno būrys 1953-1956 m.

Bronislovas Birka (po mirties), partizanas, Kupiškio aps. Svėdasų valsč. Algimanto apyg. Žalgirio būrys 1948-1949 m.

Anelė Bogušienė-Lukaševičiūtė, ryšininkė, Alytaus aps. ir valsč. Dzūkų rinkt. Žaibo būrys 1947-1951 m.

Vytautas Bražėnas, partizanas, Utenos aps. ir valsč. Vytauto apyg. Lokio rinkt. 1944-1945 m.

Kazimieras (Kazys) Brašiškis (po mirties), sukilimo dalyvis, Šiaulių aps. Joniškių valsč. 1941 06 22-28

(B.d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Dievui, Bažnyčiai ir žmonėms

Kovo 28 d. Baisogalos bažnyčioje buvo švenčiamas monsinjoro Pranciškaus ŠČEPAVIČIAUS, klebono emerito, buvusio politinio kalinio, kunigystės 60 metų jubiliejus.

Pranciškus Ščepavičius gimė 1918 m. lapkričio 20 d. Konjokų kaime, Raseinių parapijoje, ūkininkų šeimoje. 1944 m. kovo 23 d. baigęs Kauno kunigų seminariją buvo išventintas į kunigus. Nuo 1979-ųjų jis yra Baisogalos Švč. Trejybės bažnyčios ir

parapijos katalikų bendruomenės klebonas.

Šventiniame minėjime dalyvavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Radviliškio r. mero pav. Petravičius, Baisogalos seniūnas R.Kalvaitis, Krikščionių demokratų partijos Baisogalos skyriaus

Dievui, Bažnyčiai ir žmonėms

(atkelta iš 6 psl.)

Nors tais sunkiais mūsų tėvynei 1944-aisiais kunigystės pareigas atlikti nebuvo lengva, tačiau pasišventęs tarnauti Dievui, Bažnyčiai ir žmonėms, jaunas kunigas drąsiai ir nedvejodamas skelbė žmonėms Dievo žodį ir Evangelijos šviesą. Monsinjoras ir sulaukęs garbingo amžiaus liko ištikimas Dievui, Bažnyčiai ir žmonėms. Toliau vyskupas kalbėjo apie dabartines šeimas, vaikų auklėjimą, apie jaunų kunigų trūkumą.

Po pamaldų jubiliatą sveikino parapijiečiai, rajono, seniūnijos, mokyklų, įvairių organizacijų atstovai, vadovai. Padėkota už pasišventimą, rūpestį ir triūsą, atiduotus ketvirčio amžiaus darbo metus Baisogalos parapijos tikintiesiems.

Monsinjoras dėkodamas už sveikinimus ir linkėjimus trumpai nužvelgė savo kelią per kunigystės šešiasdešimtmetį.

Baigęs kunigų seminariją buvęs paskirtas klebonu į Pašvitinį. Po kurio laiko perkeltas į Muniškį, po to - į Šlapaberžę. Po Šlapaberžės bažnyčios uždarymo 1949 m. buvo perkeltas į Ariogalą, tačiau ten buvo greitai areštuotas. Po kelių mėnesių paleistas, bet 1949 m. gruodžio mėn. vėl areštuotas. Tris mėnesius kalėjo KGB požemyje, Vilniuje, po to - Lukiškų

kalėjime.

1950 m. rugpjūtį Ypatinogo susirinkimo sprendimu kleboną P.Ščepavičių nuteisė 10 m. lagerio konfiskuojant turtą, kurio išvis neturėjo. Išvežtas į Archangelsko sritį, Rerecko taigą. Ten dirbo geležinkelio stotelėje krovėju, vėliau triūsė drabužių džiovykloje ir sandėlyje. 1956 m. birželio mėn. šešerius metus nekaltai kentėjusių paleido iš lagerio į namus. Sugrįžusiam į Lietuvą nuo birželio iki vasario mėnesio

Monsinjoras Pranciškus ŠČEPAVIČIUS

jam nebuvo leidžiama kunigauti. Po to paskirtas klebonu senoje Žagarės bažnyčioje, kur dirbo septynerius metus iki bažnyčios uždarymo (1963 m.). Iš Žagarės paskiriamas į Liolius, Kelmės r. Po dvejų metų, 1965 m., buvo perkeltas į Betygalą, iš čia po devynių mėnesių - į Veprius (Ukmergės r.). Neišbuvęs nė metų 1967 m. klebonas iškeliamas į Bazilionius (Šiauliu r.), kur išdirbo vienuolika metų. Į Baisogalą klebonauti P.Ščepavičius atvyko

1979 m. rugsėjo mėnesį.

Labai nukentėjo klebono broliai ir seserys. Domininkas NGB buvo areštuotas, vėliau iš kalėjimo pabėgo pas partizanus. 1948 m. gruodžio mėnesį brolis Domininkas žuvo Raseinių r. Plauginių miške. Kur jo kapas, ir šandien nežino niekas. Kitas brolis Romanas, inžinierius, per nelaimingą įvykį žuvo Kėdainių odų fabrikelyje 1968 metais. Sesuo Stanislava gyveno Šiauliuose. Antroji sesuo Petronėlė už pagalbą partizanams 1947 m. karo tribunolo buvo nuteista šešeriems metams. Dabar gyvena pas brolių Pranciškų, šeiminkauja.

Jau 60 metų, kai Monsinjoras Pranciškus Ščepavičius prie Dievo altoriaus. Iš jų 25 metai paskirti Baisogalai. Baisogaliečiai labai pamėgo kleboną už paprastumą, kuklumą, gerumą, atsidavimą Dievui, Bažnyčiai ir visiems tikintiesiems. Jo pastangomis suremontuotas bažnyčios vidus, o 1989 m. ir bažnyčios išorė, sutvarkytas šventorius.

Įvertindamas klebono P.Ščepavičiaus nuopelnus Dievui, Bažnyčiai ir tikinčiųjų labui, 50 metų kunigystės jubiliejaus proga šv. Tėvas jam suteikė garbingą Monsinjero titulą.

Stasys GENTVILAS
Baisogala

Balandžio 17 d. 12 val. Rokiškio kultūros rūmų pramogų salėje įvyks **LPKTS Rokiškio skyriaus įkūrimo 15-ųjų metinių minėjimas**. Koncertuos buvusių tremtinių choras, vaikų darželio auklėtiniai. Kviečiame visus dalyvauti, nepamirškite lauknešėlio.

Balandžio 24 d. LK Kauo įgulos karininkų ramovėje (A.Mickevičiaus g. 19) įvyks **LLKS - partizaninio Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio kasmetinis suvažiavimas**.

Šios organizacijos narius maloniai kviečiame dalyvauti.

10 val. - šv. Mišios Įgulos bažnyčioje,
11.30 val. - suvažiavimo pradžia.

LLKS taryba

Skelbimai

Balandžio 13 d. (antradienį) 12 val. Joniškio kultūros rūmuose įvyks **LPKTS Joniškio skyriaus metinis ataskaitinis susirinkimas**. Kviečiame visus dalyvauti.

Balandžio 15 d. 17 val. (ketvirtadienį) Panevėžio mst. kultūros rūmuose (Kranto g. 28) įvyks **LPKTS Panevėžio skyriaus narių susirinkimas**. Svarstysime skyriaus susijungimo su Tėvynės sąjunga ir kitus klausimus.

Balandžio 15 d. Jurbarko kultūros centre įvyks **LPKTS Jurbarko skyriaus konferencija**. Registracija 9 val. Pradžia 11 val. Turėti LPKTS nario pažymėjimą.

Balandžio 17 d. 10 val. Anykščių Antano Baranausko vid. mokykloje (S.Nėries g. 5) įvyks **LPKTS Anykščių skyriaus ataskaitinis rinkiminis susirinkimas**. Skyriaus nariams turėti LPKTS nario pažymėjimus.

Balandžio 17 d. (šeštadienį) 10 val. Kėdainių kultūros centre (Jono Basanavičiaus g. 24) įvyks **LPKTS Kėdainių sk. ataskaitinis rinkiminis susirinkimas**. Svarstysime skyriaus susijungimo su TS klausimą. Registracija nuo 9 val. Turėti LPKTS nario pažymėjimą. Galima bus užsisakyti "Tremtinį". Po susirinkimo pasivaišinsime atsineštomis vaišėmis.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Fliorus Šimkonis 1922-2004

Gimė Varėnos aps., Merkinės valsč., Panaros k. 1946 m. vedė ir ūkininkavo tėvo ūkyje. 1949 m. su žmona ir dukra ištremtas į Krasnojarsko kraštą, Balaktinsko r., Tolukio k. 1952 m. sunkiai susirgo ir ilgai gydėsi ligoninėje, tapo II gr. invalidu. 1953 m. apsigyveno Tomsko sr. Asino mieste. Dirbo ligoninėje. 1965 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Lazdijų r., Leipalingyje. Dirbo Alytaus vyno gamykloje. Užaugino dvi dukras ir sūnų.
Palaidotas Liškiavos kapinėse.

Danutė Baltakytė-Banienė 1930-2004

Gimė Utenoje. 1947 m. kartu su tėvais ištremta į Krasnojarsko kr., Kazačinsko r. Tremtyje sukūrė šeimą. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo Utenos atsarginių dalių tiekimo įmonėje. Pastaruoju metu sunkiai sirgo, globojo dukterė ir sūnus.
Palaidota Utenos kapinėse.

LPKTS Utenos skyrius

Petras Šinkūnas 1919-2004

Gimė Armonių k., Rokiškio r. 1944 m. įstojo į gen. P.Plechavičiaus Vietinę rinktinę. 1945 m. įstojo į partizanų gretas. Tais pačiais metais suimtas. Kalėjo Vorkutos lageriuose. 1955 m. paleistas, apsigyveno Rokiškyje. Dirbo Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinate. Dalyvavo LPKTS Rokiškio sk. veikloje. 2003 m. pripažintas kario savanorio statusas.

Palaidotas Rokiškio senosiose kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir artimuosius.

LPKTS Rokiškio skyrius

Stanislava Šiburkytė-Račienė 1926-2004

Gimė Šiaulių aps., Rozalimo valsč., Getautų k., pasiturinčių ūkininkų šeimoje. 1947 m. su tėvais ištremta į Tomsko r., Čeremošnikų gyv. Dirbo medienos apdirbimo fabrike. 1955 m. ištekojo už tremtinio. 1957 m. susilaukė dukters. 1959 m. grįžtant į Lietuvą kelionėje mirė vyras, palaidojo Makušino mst., o tų pačių metų gruodžio mėn. vyro palaikus parsivežė ir palaidojo Obeliuose, Rokiškio r. Grįžusi į Lietuvą su tėvais apsigyveno Panevėžyje. Dirbo tekstilės fabrike. 1961 m. ištekojo antrą kartą. Užaugino dukrą ir sūnų. Nuo 1991 m. - LPKTS Panevėžio sk. narė.

Palaidota Panevėžio Ramygalos g. kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukrą, sūnų, artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

Jonas Karoblis 1922-2004

Gimė Biržų aps., Daujėnų valsč., Druciškių k., stambaus ūkininko šeimoje. 1949 m. šeima ištremta į Irkutsko sr., Taišeto r., Sujetichos gyv. Jonas su broliu pabėgė tremties išvengė, slapstėsi. Brolių 1952 m. suėmė ir įkalino. Jonui pavyko išsislapstyti nuolat keičiant gyvenamąją vietą bei darbą. Dirbo Rubikių plytinėje. Vėliau gyveno ir dirbo Panevėžyje. Nuo 1993 m. - LPKTS Panevėžio sk. narys.

Palaidotas Kriklinių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukrą, artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius